Lietas Nr. 12130000111
Lietas arhīva Nr. SKK-0040-15

LĒMUMS

Rīgā 2015.gada 14.aprīlī

Latvijas Republikas Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis P.Opincāns

tiesnese A.Branta

tiesnese A.Poļakova

izskatīja lietu rakstveida procesā sakarā ar Valmieras rajona prokuratūras prokurores S.Kristapas kasācijas protestu un Valsts ieņēmumu dienesta kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas 2014.gada 8.oktobra lēmumu un

k o n s t a t ē j a

Ar Valmieras rajona tiesas 2014.gada 31.marta spriedumu

/M.B./, /personas kods/,

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 217.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam), 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un 195.panta trešajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos un attaisnots.

/G.Z./, /personas kods/,

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 217.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam), 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un 195.panta trešajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos un attaisnots.

Ar Vidzemes apgabaltiesas 2014.gada 8.oktobra lēmumu Valmieras rajona tiesas 2014.gada 31.marta spriedums atstāts negrozīts.

Apsūdzētajiem /M.B./ un /G.Z./ pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzība celta par to, ka viņi personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās izdarīja uzņēmumam (uzņēmējsabiedrībai) likumos noteikto grāmatvedības dokumentu viltošanu, kā arī personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās izvairījās no nodokļu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā.

/M.B./ un /G.Z./, darbojoties personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās, būdami SIA /Nosaukums A/ (/kods/, juridiskā adrese – /adrese/) juridiski atbildīgās amatpersonas, kuras saskaņā ar likumu „Par grāmatvedību", likumu „Par nodokļiem un

nodevām" un citiem normatīvajiem aktiem bijušas atbildīgas par minētās uzņēmējsabiedrības likumos noteikto nodokļu maksājumu nomaksu valsts budžetā, kā arī par grāmatvedības kārtošanu un visu saimniecisko darījumu apliecinošo dokumentu saglabāšanu, pārkāpjot likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu, likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7.pantu un 2005.gada 27.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1038 „Noteikumi par pavadzīmēm ar Valsts ieņēmumu dienesta piešķirtiem numuriem" 9.5.punktu, nodokļu deklarācijās par 2007.gada aprīli, maiju, jūniju, jūliju, augustu, septembri, oktobri, novembri un decembri snieguši apzināti nepatiesu informāciju, tādā veidā viltojot deklarācijas.

/M.B./ un /G.Z./, darbojoties personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās, izvairījušies no PVN nomaksas 52376,40 *euro* (36810,34 lati) apmērā (taksācijas periods: 2007.gada aprīlis, maijs, jūnijs, jūlijs, augusts, septembris, oktobris, novembris un decembris), nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā un viltojuši grāmatvedības dokumentus.

Apsūdzētais /M.B./, būdams SIA /Nosaukums A/ valdes priekšsēdētājs ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi un apsūdzētais /G.Z./, būdams SIA /Nosaukums A/ valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, izmeklēšanas gaitā precīzi nenoskaidrotā laikā, darbojoties personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās, vienojušies ar personu, kura šā kriminālprocesa ietvaros netiek saukta pie kriminālatbildības, kura bijusi noziedzīgas organizētas personu grupas vadītāja (organizētāja), ka apsūdzētie /M.B./ un /G.Z./ izmantos viņas organizēto fiktīvo darījumu ķēdi, deklarējot faktiski nenotikušus darījumus ar SIA /Nosaukums V/ un SIA /Nosaukums C/. Apsūdzētie /M.B./ un /G.Z./ neesot zinājuši un neesot bijuši informēti, ka iepriekšminētā persona bijusi noziedzīgas organizētas personu grupas dalībniece, un iepriekšminētie uzņēmumi atradušies noziedzīgi organizētās personu grupas kontrolē un valdījumā.

Realizējot savu vienoto noziedzīgo nodomu, apsūdzētie /M.B./ un /G.Z./, apzinoties, ka darījumi starp SIA /Nosaukums A/ un SIA/Nosaukums V/ faktiski nav notikuši, parakstījuši un uzņēmuma grāmatvedībā iekļāvuši šādus SIA /Nosaukums V/ vārdā izrakstītos dokumentus:

- pavadzīmi Nr.ABG 871013, izrakstīšanas datums 2007.gada 8.aprīlis, par kopējo summu 15715,33 *euro* (11044,80 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871017, izrakstīšanas datums 2007.gada 16.aprīlis, par kopējo summu 15484,84 *euro* (10882,81 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871020, izrakstīšanas datums 2007.gada 3.maijs, par kopējo summu 14984,26 *euro* (10531,00 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871018, izrakstīšanas datums 2007.gada 11.maijs, par kopējo summu 15038,10 *euro* (10568,84 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871110, izrakstīšanas datums 2007.gada 18.maijs, par kopējo summu 11761,44 *euro* (8265,99 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871111, izrakstīšanas datums 2007.gada 25.maijs, par kopējo summu 15480,82 *euro* (10879,98 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871115, izrakstīšanas datums 2007.gada 8.jūnijs, par kopējo summu

13600,58 *euro* (9558,54 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871130, izrakstīšanas datums 2007.gada 12.jūnijs, par kopējo summu 14203,58 *euro* (9982,33 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871131, izrakstīšanas datums 2007.gada 14.jūnijs, par kopējo summu 18836,67 *euro* (13238,49 lati), ko parakstījis /G.Z./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871132, izrakstīšanas datums 2007.gada 18.jūnijs, par kopējo summu 26962,97 *euro* (Ls 18949,68), ko parakstījis /G.Z./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871135, izrakstīšanas datums 2007.gada 11.jūlijs, par kopējo summu 15876,42 *euro* (11158,01 lati), ko parakstījis /G.Z./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871138, izrakstīšanas datums 2007.gada 2.augusts, par kopējo summu 21076,63 *euro* (14812,74 lati), ko parakstījis /G.Z./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871140, izrakstīšanas datums 2007.gada 20.augusts, par kopējo summu 14417,56 *euro* (10132,72 lati), ko

parakstījis /G.Z./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871141, izrakstīšanas datums 2007.gada 21.augusts, par kopējo summu 14445,95 *euro* (10152,67 lati), ko parakstījis /G.Z./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871067, izrakstīšanas datums 2007.gada 27.augusts, par kopējo summu 28733,17 *euro* (20193,79 lati), ko parakstījis /G.Z./;

- pavadzīmi Nr.ABG 871068, izrakstīšanas datums 2007.gada 12.septembris, par kopējo summu 23887,31 *euro* (16788,10 lati) (pavadzīmi parakstījis /M.B./).

/M.B./ un /G.Z./ zinot, ka darījumi starp SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums C/ faktiski nav notikuši, parakstījuši un uzņēmuma grāmatvedībā iekļāvuši šādus SIA /Nosaukums C/ vārdā izrakstītos dokumentus:

- pavadzīmi Nr.588509, izrakstīšanas datums 2007.gada 2.oktobris, par kopējo summu 16748,87 *euro* (11771,17 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.588513, izrakstīšanas datums 2007.gada 11.novembris, par kopējo summu 18338,57 *euro* (12888,42 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.ACK 891491, izrakstīšanas datums 2007.gada 22.novembris, par kopējo summu 15155,56 *euro* (10651,39 lati), ko parakstījis /M.B./;

- pavadzīmi Nr.ACK 891495, izrakstīšanas datums 2007.gada 19.decembris, par kopējo summu 12607,70 *euro* (8860,74 lati), ko parakstījis /M.B./.

Dokumentus par darījumiem, kas faktiski nebija notikuši, apsūdzētajiem /M.B./ un /G.Z./ nodevusi persona, kura šā kriminālprocesa ietvaros netiek saukta pie kriminālatbildības.

Apsūdzētie /M.B./ un /G.Z./ iepriekšminētos viltotos dokumentus iekļāvuši SIA /Nosaukums A/ grāmatvedībā un atspoguļojuši to datus uzņēmuma pievienotās vērtības deklarācijās par 2007.gada aprīli, maiju, jūniju, jūliju, augustu, septembri, oktobri, novembri un decembri, tādējādi tos viltojot.

Pārkāpjot likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu, SIA /Nosaukums A/ PVN deklarācijās nepamatoti samazinājusi budžetā maksājamo pievienotās vērtības nodokļa summu par 2007.gada aprīli – 4759,35 *euro* (3344,89 lati), maiju – 8735,28 *euro* (6139,19 lati), jūniju – 11227,70 *euro* (7890,87 lati), jūliju – 2421,83 *euro* (1702,07 lati), augustu – 12001,01 *euro* (8434,36 lati) septembri – 3643,83 *euro* (2560,90 lati), oktobri – 2554,91 *euro* (1795,60 lati) un novembri – 5109,28 *euro* (3590,82 lati), kopā par 50453,18 *euro* (35458,70 lati) un nepamatoti palielināta no budžeta atmaksājamā PVN summa decembrī 1923,21 *euro* (1351,64 lati).

Tādējādi SIA /Nosaukums A/ amatpersonas personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās izvairījušās no nodokļu nomaksas lielā apmērā, nodarot zaudējumus budžetam 52376,40 *euro* (36810,34 lati), tas ir:

• par norādītajiem darījumiem ar SIA /Nosaukums V/ – 42789 *euro* (30072,28 lati);

• par norādītajiem darījumiem ar SIA /Nosaukums C/ – 9587,40 *euro* (6738,06 lati).

Apsūdzētie /M.B./ un /G.Z./, viltojot uzņēmumam (uzņēmējsabiedrībai) likumos noteiktos grāmatvedības dokumentus, izdarījuši Krimināllikuma 217.panta otrajā daļā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Turklāt apsūdzētie /M.B./ un /G.Z./, izvairoties no nodokļu nomaksas, ienākumu, peļņas un citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu un samazināšanu, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā, izdarījuši Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

/M.B./ un /G.Z./ pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzēti par to, ka viņi izdarīja noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā.

Apsūdzētie /M.B./ un /G.Z./, darbojoties personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, realizējot savu vienoto noziedzīgo nodomu un izmantojot noziedzīgās organizētas personu grupas radīto fiktīvo darījumu ķēdi, to kontrolē un valdījumā esošos fiktīvos uzņēmumus, laika posmā no 2007.gada aprīļa (ieskaitot) līdz 2008.gada februārim legalizējuši noziedzīgi iegūtus finanšu

līdzekļus lielā apmērā, tas ir, 338786,20 *euro* (238100,32 lati) apmērā, zinot, ka šie līdzekļi noziedzīgi iegūti, kas saskaņā ar tajā laikā spēkā esošo likumu „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 5.pantā iekļauto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jēdzienu izpaudies kā finanšu līdzekļu atrašanās vietas un piederības mainīšana.

Saskaņā ar apsūdzību /M.B./, būdams SIA /Nosaukums A/ (/kods/, juridiskā adrese: /adrese /), valdes priekšsēdētājs ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi un apsūdzētais /G.Z./, būdams SIA /Nosaukums A/ valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, realizējot savu vienoto noziedzīgo nodomu, ar mērķi izvairīties no nodokļu nomaksas un legalizēt noziedzīgā veidā iegūtos finanšu līdzekļus, izmeklēšanas gaitā precīzi nenoskaidrotā laikā, savstarpēji vienojušies ar personu, kura šā kriminālprocesa ietvaros netiek saukta pie kriminālatbildības, par to, ka viņi izmantos personas, kura šā kriminālprocesa ietvaros netiekot saukta pie kriminālatbildības, organizēto fiktīvo darījumu ķēdi, proti, apsūdzētie /M.B./ un /G.Z./ vispirms deklarēs SIA /Nosaukums A/ faktiski nenotikušus darījumus ar SIA /Noaukums V/ un SIA /Nosaukums C/ , un tad, balstoties uz viltotiem darījumu dokumentiem, veiks finanšu līdzekļu pārskaitīšanu no SIA /Nosaukums A/ norēķinu konta uz SIA /Nosaukums V/ un SIA /Nosaukums C/ norēķinu kontiem, ar mērķi slēpt finanšu līdzekļu patieso izcelsmi, mainīt to atrašanās vietu un piederību.

Realizējot savu vienoto noziedzīgo nodomu, ar mērķi legalizēt noziedzīgi iegūtos finanšu līdzekļus, kas iegūti, izvairoties no nodokļu nomaksas, apsūdzētie /M.B./ un /G.Z./, balstoties uz viltotiem dokumentiem, veikuši finanšu līdzekļu pārskaitīšanu no SIA /Nosaukums A/ norēķina konta uz:

1. SIA/Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 11.aprīlī 15715,33 *euro*

(11044,80 lati) (PPRNr.871013);

2. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 18.aprīlī 15484,84 *euro*

(10882,81 lati) (PPRNr.871017);

3. SIA/Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 7.maijā 8537,23 *euro* (6000 lati) (PPRNr.871020);

4. SIA /Nosaukums V/kontu /konta numurs/ 2007.gada 9.maijā 6447,03 *euro*

(4531 lati) (PPRNr.871020);

5. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 11.maijā 8537,23 *euro*

(6000 lati) (PPRNr.871018);

6. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 16.maijā 6500,87 *euro*

(4568,84 lati) (PPRNr.871018);

7. SIA/Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 21.maijā 7114,36 *euro*

(5000 lati) (PPRNr.871110);

8. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 28.maijā 15480,82 *euro*

(10879,98 lati) (PPRNr.871111);

9. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 30.maijā 4647,09 *euro*

(3265,99 lati) (PPRNr.871110);

10. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/2007.gada 11.jūnijā 13600,58 *euro*

(9558,54 lati) (PPRNr.871115);

11. SIA /Nosaukums V/kontu /konta numurs/ 2007.gada 15.jūnijā 14203,58 *euro*

(9982,33 lati) (PPRNr.871130);

12. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 20.jūnijā 10671,54 *euro*

(7500 lati) (PPRNr.871131);

13. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 21.jūnijā 8165,14 *euro* (5738,49 lati) (PPRNr.871131);

14. SIA /Nosaukums V/kontu /konta numurs/ 2007.gada 26.jūnijā 8110,37 *euro* (5700 lati) (PPRNr.871132);

15. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 28.jūnijā 9603,93 *euro* (6749,68 lati) (PPRNr.871132);

16. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 5.jūlijā 9248,67 *euro* (6500 lati) (PPRNr.871132);

17. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 11.jūlijā 10671,54 *euro* (7500 lati) (PPRNr.871135);

18. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 26.jūlijā 5204,88 *euro* (l3658,01 lati) (PPRNr.871132);

19. SIA /Nosaukums V/kontu /konta numurs/ 2007.gada 2.augustā 5691,49 *euro* (4000 lati) (PPRNr.871138);

20. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 10.augustā 15385,14 *euro* (10812,74 lati) (PPRNr.871138);

21. SIA /Nosaukums V/kontu /konta numurs/ 2007.gada 21.augustā 14228,72 *euro* (10000 lati) (PPRNr.871140);

22. SIA /Nosaukums V/kontu /konta numurs/ 2007.gada 22.augustā 14228,72 *euro* (10000 lati) (PPRNr.871141);

23. SIA/Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 6.septembrī 15651,59 *euro* (11000 lati) (PPRNr.871067);

24. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 12.septembrī 8943,30 *euro* (6285,39 lati) (PPRNr.871140);

25. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 18.septembrī 4544,35 *euro* (3193,79 lati) (PPRNr.871067);

26. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 19.septembrī 7114,36 *euro* (5000 lati) (PPRNr.871068);

27. SIA /Nosaukums V/kontu /konta numurs/ 2007.gada 26.septembrī 7114,36 *euro* (5000 lati) (PPRNr.871068);

28. SIA /Nosaukums C/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 3.oktobrī 7114,36 *euro* (5000 lati) (PPRNr.588509);

29. SIA /Nosaukums V/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 3.oktobrī 2544,24 *euro* (1788,10 lati) (PPRNr.871068);

30. SIA /Nosaukums V/kontu /konta numurs/ 2007.gada 5.oktobrī 2544,24 *euro*

(1788,10 lati) (PPRNr.871068);

31. SIA /Nosaukums C/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 12.oktobrī 8537,23 *euro*

(6000 lati) (PPRNr.588509);

32. SIA /Nosaukums C/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 8.novembrī 8537,23

euro (6000 lati) (PPRNr.588513);

33. SIA /Nosaukums C/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 21.novembrī 10898,63

euro (7659,60 lati) (PPRNr.588509; 588513);

34. SIA /Nosaukums C/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 27.novembrī 9248,67

euro (6500 lati) (PPRNr.891491);

35. SIA /Nosaukums C/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 13.decembrī 5906,90

euro (4151,39 lati) (PPRNr.891491);

36. SIA /Nosaukums C/ kontu /konta numurs/ 2007.gada 19.decembrī 6402,92

euro (4500 lati) (PPRNr.891495);

37. SIA /Nosaukums C/ kontu /konta numurs/ 2008.gada 2.janvārī 2845,74 *euro*

(2000 lati) (PPRNr.891495);

38. SIA /Nosaukums C/ kontu /konta numurs/ 2008.gada 15.janvārī 3359,03 *euro*

(2360,74 lati) (PPRNr.891495).

SIA /Nosaukums V/ un SIA /Nosaukums C/ norēķinu kontos SIA /Nosaukums A/ ieskaitītie finanšu līdzekļi nonākuši noziedzīgās organizētās personu grupas dalībnieku valdījumā, kuri tos izņēmuši skaidrā naudā un, ieturot nolīgtos procentus par noziedzīgo pakalpojumu sniegšanu, nodevuši tos atpakaļ patiesā labuma guvējiem – apsūdzētajiem /M.B./ un /G.Z./.

Tādējādi apsūdzētie /M.B./ un /G.Z./ izdarījuši Krimināllikuma 195.panta trešajā daļā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Valmieras rajona prokuratūras prokurore S.Kristapa iesniegusi kasācijas protestu, kurā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai.

Prokurores ieskatā, apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 217., 218., 195.pantu un pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 19. un 405.pantu.

Prokurore kasācijas protestā vērš uzmanību uz šādiem, viņas ieskatā, apelācijas instances tiesas pieļautajiem pārkāpumiem:

1) tiesa, atzīstot, ka varētu būt izdarīti atsevišķi noziedzīgi nodarījumi, nav ņēmusi vērā, ka PVN deklarācijās tika turpināts izmantot vienus un tos pašus uzņēmumus;

2) apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi pretrunīgo pirmās instances tiesas atzinumu, ka lietā nav iegūti pierādījumi, ka /M.B./ un /G.Z./ būtu bijis nodoms veikt izvairīšanos no nodokļu nomaksas, vienlaicīgi atzīstot, ka būtu bijis pamats apsūdzēto darbības kvalificēt pēc Krimināllikuma 218.panta kā atsevišķus noziedzīgus nodarījumus;

3) tiesa nav pilnībā izvērtējusi liecinieka /J.U./ liecības, ka uz pavadzīmēm nav viņa paraksta;

4) tiesa nav ņēmusi vērā, ka dažās pavadzīmēs /J.U./ tika norādīts kā amatpersona, kaut gan uz darījuma slēgšanas brīdi vairs nebija amatpersona;

5) tiesa nav ņēmusi vērā liecinieku /J.U./, /A.Z./, /D.Z./ un /I.D./ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, ka darījumi starp

/Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums V/ un SIA /Nosaukums C/ faktiski nav notikuši;

6) tiesa nepamatoti atzinusi, ka PVN deklarācija nav grāmatvedības dokuments;

7) tiesa nepamatoti atzinusi, ka SIA /Nosaukums A/ vienīgais pienākums bija pārliecināties, vai darījumu partneris ir reģistrēts attiecīgajos valsts reģistros, jo jebkuram darījumu veicējam ir pārbaudāma informācija par sadarbības partnera amatpersonām un pilnvarotajām personām;

8) tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 195.pantu, jo spriedumā norādījusi, ka nav samaksāts pievienotās vērtības nodoklis 52376,40 *euro* (36810,34 lati), bet nav saprotams, uz kāda veida izvairīšanos attiecināma pārējā apsūdzībā norādītā summa, jo apsūdzētajiem inkriminēta noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija 338786,20 *euro* (238100,32 lati) apmērā.

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk tekstā – VID) kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai.

VID kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 128.panta otrās daļas, 511.panta otrās daļas, 512.panta pirmās daļas, 519.panta otrās daļas (acīmredzot, domāts 2.punkta), 525.panta otrās daļas (acīmredzot, domāts Kriminālprocesa likuma) pārkāpumus. Tiesa spriedumā (acīmredzot, domāts lēmumā) nav sniegusi savu vērtējumu cietušā pilnvarotā pārstāvja liecībām apelācijas instances tiesas sēdē, vai atreferējusi (acīmredzot, domāts nav vērtējusi) /J.U./, /D.Z./, /I.D./, /A.Z./ liecības.

VID ieskatā, tiesa nav ņēmusi vērā /G.Z./ rakstveida liecības, kurās viņš paskaidrojis, ka nedz viņam, nedz valdes priekšsēdētājam /M.B./ nebija svarīgi, kurš darījumu partneris piegādā preci. /G.Z./ liecinājis, ka SIA /Nosaukums A/ nekad no saviem piegādātājiem nav pieprasījis jebkādas ziņas par viņu darījumu partneriem vai apliecinājumus par darījumu partneriem, no kuriem tie veikuši iepirkumus. Tādējādi secināms, ka /M.B./ un /G.Z./ saimniecisko darbību vadīja apzināti pretlikumīgi. Tiesu praksē nav atrodams neviens nolēmums, kurā būtu atzīts, ka, lai atskaitītu priekšnodokli, pietiktu formāli ievērot likuma prasības un darījumi ar attaisnojuma dokumentos norādītām personām varētu nebūt reāli notikuši gan pēc to ekonomiskā, gan juridiskā rakstura.

VID atsaucas uz Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta judikatūru, kurā atzīts, ka atbilstoši likuma jēgai, skatot likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu kopsakarā ar 1.panta 9.punktu un 8.pantu, priekšnodokli var atskaitīt tikai par atbilstoši nodokļu rēķinam faktiski notikušu darījumu, kas atbilst visām minētajā normā norādītajām pazīmēm.

Konkrētajā krimināllietā nav strīds, ka komercsabiedrības pārmaksātais nodoklis ir reāli izmantots, lai segtu SIA /Nosaukums A/ izveidojušos kārtējos nodokļu maksājumus. VID ieskatā, Vidzemes apgabaltiesa nav ņēmusi vērā Augstākās tiesas 2013.gada apkopojumā par tiesu praksi lietās par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un par izvairīšanos no nodokļu maksāšanas norādīto, ka gadījumos, kad iesniegtas nepatiesas ziņas par tiesībām uz priekšnodokļa atskaitīšanu, nodarījums uzskatāms par pabeigtu ar brīdi, kad pārmaksātais nodoklis reāli izmantots, lai segtu nākamajos taksācijas periodos valsts budžetā maksājamo pievienotās vērtības nodokli, citus nodokļus vai segtu nodokļu un nodevu parādus, tādējādi nodarot zaudējumu budžetā.

VID ieskatā, Vidzemes apgabaltiesa nav novērtējusi visus pierādījumus lietā un ignorējusi būtiskus lietas faktiskos apstākļus, kam ir nozīme lietā.

Augstākā tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts, bet prokurores S.Kristapas kasācijas protests un Valsts ieņēmumu dienesta kasācijas sūdzība noraidāmi.

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka, izskatot lietu, apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumus vai Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus šā likuma 574., 575.panta izpratnē, tāpēc lēmuma atcelšanai vai grozīšanai pēc kasācijas protestā un kasācijas sūdzībā izklāstītajiem motīviem nav tiesiska pamata.

Prokurore S.Kristapa kasācijas protestā un VID kasācijas sūdzībā pamatā atkārto apelācijas protestā un apelācijas sūdzībā norādītos motīvus, kurus apelācijas instances tiesa savā lēmumā jau ir izvērtējusi un atzinusi par nepamatotiem.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmo un trešo daļu kasācijas instances tiesa lietas faktiskos apstākļus neskaidro un pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Lietā esošo pierādījumu novērtēšana piekrīt tiesai, kas izspriež lietu pēc būtības. Jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir pietiekoši apsūdzētā vainīguma konstatēšanai vai nav pietiekoši, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms.

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka prokurores kasācijas protestā norādītie motīvi un atsauces uz Kriminālprocesa likuma 19., 405.panta pārkāpumu un to interpretācija saistīta ar lietas faktisko apstākļu noskaidrošanu un pierādījumu vērtēšanu.

Prokurore S.Kristapa kasācijas protestā norādījusi, ka tiesa nepamatoti atzinusi, ka PVN deklarācija nav grāmatvedības dokuments. Augstākā tiesa norāda, ka apelācijas instances tiesa savā lēmumā pamatoti atsaukusies uz Augstākās tiesas lēmumu lietā Nr.SKK-5/2014 pausto atziņu, kur norādīts, ka PVN deklarācija ar tās pielikumiem nav atzīstama par grāmatvedības dokumentu Krimināllikuma 217.panta izpratnē, bet par nodokļu atskaites dokumentu.

Augstākā tiesa atzīst, ka pierādījumu vērtēšanā apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 9.nodaļā izvirzīto prasību pārkāpumus.

Abu zemāko instanču tiesas pretēji kasācijas protestā un kasācijas sūdzībā apgalvotajam, ir vērtējušas liecinieku /J.U./, /D.Z./, /I.D./, /A.Z./ liecības.

Pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka neviena kriminālprocesā liecinošā persona nav norādījusi to, ka apsūdzībā norādītajā laikā ar apsūdzētajiem /M.B./ un /G.Z./ būtu veiktas sarunas un panākta vienošanās par nenotikušu darījumu iekļaušanu grāmatvedības dokumentos un deklarēšanu. Tiesa arī konstatējusi, ka tiesas izmeklēšanas laikā netika gūti pierādījumi tam, ka apsūdzētajiem /M.B./ un /G.Z./ vispār būtu bijis nodoms veikt vienotu turpinātu noziedzīgu nodarījumu – izvairīšanos no nodokļu nomaksas.

Apgabaltiesa atzinusi, ka lietā nav iegūti pierādījumi par SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums V/ un SIA /Nosaukums C/ starpā veikto darījumu fiktīvo raksturu. Tiesa arī pamatoti norādījusi, ka pirmstiesas kriminālprocesā nav konstatēts, ka pavadzīmēs norādītās preces SIA /Nosaukums A/ piegādājis cits darījuma partneris, nevis SIA /Nosaukums V/un SIA /Nosaukums C/.

Apgabaltiesa konstatējusi, ka secinājumi par to, ka SIA /Nosaukums A/ uzrādītie darījumi ar SIA /Nosaukums C/ un SIA /Nosaukums V/ reāli nav notikuši, pamatoti tikai ar procesa virzītāja sniegto informāciju, bet nepieciešamās pārbaudes šī fakta noskaidrošanā nav veiktas. Tiesa ir atzinusi, ka lietā nav iegūti pierādījumi, ka priekšnodoklis atskaitīts par faktiski nenotikušiem darījumiem.

Abas zemāko instanču tiesas nolēmumos secinājušas, ka kriminālprocesā nav iegūti pierādījumi tam, ka SIA /Nosaukums V/ un SIA /Nosaukums C/ ieskaitītie finanšu līdzekļi vai to daļa, ieturot nolīgtus procentus par noziedzīgo pakalpojumu sniegšanu, būtu nodoti atpakaļ apsūdzētajiem /M.B./ vai /G.Z./. Tiesas pamatoti secinājušas, ka lietā nav iegūti pierādījumi, kas varētu apstiprināt apsūdzēto /M.B./ vai /G.Z./ saistību ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

Kasācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt motivētus apelācijas instances tiesas atzinumus.

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi VID kasācijas sūdzībā norādītos Kriminālprocesa likuma 128.panta otrās daļas, 511.panta otrās daļas, 512.panta pirmās daļas, 519.panta 2.punkta, 525.panta otrās daļas pārkāpumus, kā arī prokurores S.Kristapas kasācijas protestā norādītos Kriminālprocesa likuma 19. un 405.panta pārkāpumus.

Apelācijas instances tiesas lēmums ir tiesisks un pamatots, tādēļ nav pamata tā atcelšanai vai grozīšanai.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587.pantu, Augstākā tiesa

Atstāt negrozītu Vidzemes apgabaltiesas 2014.gada 8.oktobra lēmumu, bet Valmieras rajona prokuratūras prokurores S.Kristapas kasācijas protestu un Valsts ieņēmumu dienesta kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis P.Opincāns

Tiesnese A.Branta

Tiesnese A.Poļakova